[2024] 3 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 23: 2024 ਆਈ ਐਨ ਐਸ ਸੀ 158

ਮੁਹੰਮਦ ਖਾਲਿਦ ਅਤੇ ਹੋਰ

ਬਨਾਮ

ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ

(ਫ਼ੌਜਦਾਰੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2023 ਦਾ 1610)

01 ਮਾਰਚ 2024

[ਬੀ.ਆਰ. ਗਵਈ ਅਤੇ ਸੰਦੀਪ ਮਹਿਤਾ, *ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਯੂ/ਐਸ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ। 8 (ਸੀ) ਆਰ /ਡਬਲਯੂ. ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ, 1985 ਦੀ ਧਾਰਾ .20 (ਬੀ) (ii) (ਸੀ).

ਹੈੱਡਨੋਟਸ

ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ, 1985-8 (ਸੀ) ਆਰ/ਡਬਲਯੂ. ਸੈਕਸ਼ਨ. 20 (ਬੀ) (ii) (ਸੀ) - ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਕੇਸ ਕਿ ਪੀਡਬਲਯੂ-1-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਅਤੇ ਟੀਮ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਅਤੇ ਵਾਹਨ ਵਿੱਚ ਏ-1 ਅਤੇ ਏ-2 ਮੌਜੂਦ ਸਨ - ਇਹ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਾਹਨ ਵਿੱਚ ਪਏ 80 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਭਾਰ ਦੇ ਗਾਂਜੇ ਦੇ ਤਿੰਨ ਬੰਡਲ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਪੰਚਾਂ-ਏ-1 ਅਤੇ ਏ-2 ਨੂੰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰਕੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ/ਕਬੂਲਨਾਮੇ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ, ਏ-3 ਅਤੇ ਏ-4 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - ਮਾਲਕੀਃ

ਆਯੋਜਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆਃ ਜ਼ਬਤ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਪੀਡਬਲਯੂ 1) ਅਤੇ ਕਬੂਲਨਾਮਾ-ਕਮ-ਜ਼ਬਤ ਪੰਚਨਾਮਾ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ-3) ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਤਿੰਨ ਥੈਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗਾਂਜਾ ਅਤੇ ਹਰੀ ਮਿਰਚ ਮੌਜੂਦ ਸੀ। ਜ਼ਬਤ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਪੀਡਬਲਯੂ-1) ਨੇ ਮਿਰਚਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਕੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਤੋਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ-ਬਲਕਿ, ਪੰਚਨਾਮਾ ਗਾਂਜੇ ਦੇ ਬੰਡਲਾਂ ਨਾਲ ਮਿਰਚਾਂ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੁੱਪ ਹੈ-ਜਦੋਂ ਪੀਡਬਲਯੂ-5-ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਗਵਾਹੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਦਾਮਲ ਗਾਂਜਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਬਤ ਮੈਮੋ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ-3) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਤਿੰਨ ਥੈਲਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸੱਤ ਨਵੇਂ ਥੈਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ - ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਾਂਜੇ ਦੇ ਬੰਡਲਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਪੈਕਿੰਗ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਪੈਕ ਕਰਨ ਲਈ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਮੈਮੋ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - ਦੋ ਸੁਤੰਤਰ ਪੰਚਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ-ਐਲਡਬਲਯੂ-10, ਜਿਸ ਨੇ ਪੀਡਬਲਯੂ-5 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਗਾਂਜੇ ਦੇ ਤਿੰਨ ਨਮੂਨੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਦੀ ਵੀ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ-ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨਾ ਹੀ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ

ਕਿਸੇ ਵੀ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਐਫਐਸਐਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਤੱਕ ਨਮੂਨਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਬਾਰੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 52ਏ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਵਸਤੂ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਨਮੂਨੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ-ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਏ-3 ਅਤੇ ਏ-4 ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਇਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਏ-3 ਅਤੇ ਏ-4 ਗਾਂਜਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ। - ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਏ-1 ਅਤੇ ਏ-2 ਦੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨੋਟਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ-ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ - ਪੁਲਿਸ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸਾਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ। – ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਗਾੜ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ। [ਪੈਰਾ 19-24]

ਐਕਟ ਦੀ ਸੂਚੀ
ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ, 1985; ਸਬੂਤ ਐਕਟ, 1872.
ਕੀਵਰਡਸ ਦੀ ਸੂਚੀ
ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਰਿਕਵਰੀ; ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ-ਕਮ-ਜ਼ਬਤ ਪੰਚਨਾਮਾ; ਜਨਤਕ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ; ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ; ਸੁਤੰਤਰ ਪੰਚ ਗਵਾਹ; ਨਮੂਨਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣਾ; ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ; ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਨਮੂਨੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ; ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇਕਬਾਲ।

ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਕੇਸ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨਿਆਂਇਕ ਅਦਾਲਤ: ਅਪਰਾਧਿਕ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2023 ਦਾ 1610 ਸੀਆਰਐਲਏ ਨੰਬਰ ਵਿੱਚ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 10.11.2022 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ. 2011 ਦਾ 594 ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ਗੀ ਸੀ.

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ
ਨਾਗੇਸ਼ਵਰ ਰਾਓ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡ, ਵਿਕਰਮ ਹੇਗੜੇ, ਚਿਤਵਾਨ ਸ਼ਰਮਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਚਿਨਮਈ ਸ਼੍ਰੀਵਾਸਤਵ, ਸ਼੍ਰੀਆਸ਼ ਉਦੈ ਲਲਿਤ, ਤੁਸ਼ਾਰ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰਸੀਨਾ ਐਲਿਜ਼ਾਬੈਥ ਜੋਸਫ, ਐਡ. ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਕੁਮਾਰ ਵੈਭਾ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇਵੀਨਾ ਸਹਿਗਲ, ਮੁਹੰਮਦ. ਆਸ਼ਾਬ, ਐਡ. ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ.

ਮੁਹੰਮਦ ਖਾਲਿਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ / ਹੁਕਮ

ਨਿਰਣਾ

ਮਹਿਤਾ, ਜੇ.

1.ਇਹ ਅਪੀਲਾਂ 10 ਨਵੰਬਰ, 2022 ਨੂੰ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅੰਤਮ ਵਿਵਾਦਪੂਰਨ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਮੰਨਦੀਆਂ ਹਨ। ਮੈਟਰੋਪੋਲੀਟਨ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ, ਹੈਦਰਾਬਾਦ (ਜਿਸ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ 'ਟ੍ਰਾਇਲ ਕੋਰਟ' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਵੱਲੋਂ ਸੈਸ਼ਨ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 2011 ਵਿੱਚ 30 ਮਈ, 2011 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ 2011 ਦਾ 594 ਨੰਬਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। 2010 ਦਾ 563.

2. ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਾਰਕੋਟਿਕ ਡਰੱਗਜ਼ ਐਂਡ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਸਬਸਟੈਂਸ ਐਕਟ, 1985 ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (ਬੀ) (ii) (ਸੀ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 8 (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਦਸ ਸਾਲ ਦੀ ਸਖਤ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਛੇ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲਈ ਸਧਾਰਨ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਰੁਪਏ.1, 00, 000/- ਦਾ ਜੁਰਮਾਨਾ ਅਦਾ ਕੀਤਾ।

3. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅੱਗੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਏ-1 (ਮੁਹੰਮਦ. ਇਸ਼ਾਕ ਅੰਸਾਰੀ) ਦੀ ਮਿਆਦ ਖਤਮ ਹੋ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

4. ਸਹੂਲਤ ਦੀ ਖਾਤਰ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਏ-1 (ਐੱਮ. ਡੀ.) ਵਜੋਂ ਭੇਜਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ਼ਾਕ ਅੰਸਾਰੀ) (ਮਿਆਦ ਪੁੱਗ ਗਈ) ਏ-2 (ਐਸ ਏ. ਸ਼ਫੀਉੱਲ੍ਹਾ) ਏ-3 (ਮੁਹੰਮਦ. ਖਾਲਿਦ) ਅਤੇ ਏ-4(ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਫਸਰ).

ਸੰਖੇਪ ਤੱਥਃ

5. ਸ੍ਰੀ ਐੱਮ ਸ੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਰਾਓ, ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਆਫ਼ ਪੁਲਿਸ (ਪੀਡਬਲਯੂ-1) ਪੱਛਮੀ ਜ਼ੋਨ ਟਾਸਕ ਫੋਰਸ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਪੀਡਬਲਯੂ-1' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 8 ਮਈ, 2009 ਨੂੰ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਗਾਂਜੇ ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਸਬੰਧੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਜਾਣਕਾਰੀ ਮਿਲੀ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਨੇ ਆਪਣੇ ਉੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਅਜਿਹੀ ਸਰੋਤ ਜਾਣਕਾਰੀ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ ਅਤੇ ਆਗਿਆ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦੋ ਪੰਚਾਂ, ਸ਼ਰੀਫ ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਮਿਥੁਨ ਜਾਨਾ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਨੂੰ ਪੰਚਾਂ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਆਪਣੀ ਟੀਮ ਨਾਲ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ। ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਅਤੇ ਟੀਮ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ ਵਾਲੇ ਟੋਇਟਾ ਕੁਆਲਿਸ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ। ਏਪੀ 09

15:00 ਵਜੇ ਗਲੈਕਸੀ ਥੀਏਟਰ ਦੇ ਨੇੜੇ ਐੱਲ 6323. ਵਾਹਨ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਏ-1 ਅਤੇ ਏ-2 ਮੌਜੂਦ ਸਨ। ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ। ਦੋਸ਼ੀ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਪੀਡਬਲਯੂ-4 (ਵੀ. ਸ਼ੰਬਾਬੂ) ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣ ਲਈ ਮੌਕੇ' ਤੇ ਬੁਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 4 (ਵੀ. ਸ਼ਿਆਮ ਬਾਬੂ) ਵੱਲੋਂ ਐਨ. ਡੀ. ਪੀ. ਐਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 50 ਤਹਿਤ ਦੁਬਾਰਾ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਤਲਾਸ਼ੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਾਹਨ ਵਿੱਚ ਪਏ 80 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਭਾਰ ਦੇ ਗਾਂਜੇ ਦੇ ਤਿੰਨ ਬੰਡਲ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਪੀ ਡਬਲਯੂ-1 ਅਤੇ ਪੰਚਾਂ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

6. ਏ-1 ਅਤੇ ਏ-2 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਹਰ ਬੰਡਲ ਵਿੱਚੋਂ ਲਗਭਗ 50 ਗ੍ਰਾਮ ਭਾਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਨਮੂਨੇ ਲਏ ਗਏ ਅਤੇ ਬਾਕੀ ਮੁਦੱਲ ਗਾਂਜਾ ਕਬੂਲਨਾਮੇ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਪੰਚਨਾਮਾ ਰਾਹੀਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ - 3). ਨਮੂਨੇ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਏ-1 ਅਤੇ ਏ-2 ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

7. ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਨੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀਆਂ ਵਸਤਾਂ ਸਮੇਤ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਅਗਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਐਲਡਬਲਯੂ-10 (ਜੀ. ਨਰੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ, ਪੁਲਿਸ ਦੇ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ, ਗੋਲਕੋਂਡਾ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ) (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਐਲਡਬਲਯੂ-10' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ, ਗੋਲਕੋਂਡਾ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਅਤੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਕੇਸ ਨੰ. 2009 ਦੀ ਧਾਰਾ 181 ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਾਂਚ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

8. ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਤੋਂ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਮੂਨੇ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਫੋਰੈਂਸਿਕ ਸਾਇੰਸ ਲੈਬਾਰਟਰੀ (ਐੱਫ. ਐੱਸ. ਐੱਲ.) ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿੱਥੋਂ ਇੱਕ ਰਿਪੋਰਟ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ-11) ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਮੂਨਾ ਐੱਨ. ਡੀ. ਪੀ. ਐੱਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 2 (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਗਾਂਜੇ ਦਾ ਸੀ। ਕਾਰ ਦੇ ਦੋ ਸਵਾਰਾਂ ਦੇ ਕਬੂਲਨਾਮੇ/ਪੁੱਛਗਿੱਛ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ, ਏ-1 ਅਤੇ ਏ-2, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਪੀਡਬਲਯੂ-5 ਕੇ. ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰ ਰੈਡੀ) (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 'ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੀਡਬਲਯੂ 5' ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਏ-3 ਅਤੇ ਏ-4 ਨੂੰ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ। ਜਾਂਚ ਮੁਕੰਮਲ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਚਾਰਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

9. ਐੱਨ. ਡੀ. ਪੀ. ਐੱਸ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (ਬੀ) (ii) (ਸੀ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾ ਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਪੰਜ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਹੇਠ ਦਿੱਤੀ ਸਾਰਣੀ ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ 13 ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ: -

ਪੀ ਡਬਲਯੂ 1	ਐਮ. ਸ੍ਰੀਨਿਵਾਸ ਰਾਓ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ-ਕਮ-ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ
ਪੀ ਡਬਲਯੂ 2	ਮੁਹੰਮਦ. ਇਲਿਯਾਸ ਅਕਬਰ, ਪੰਚ ਗਵਾਹ
ਪੀ ਡਬਲਯੂ 3	ਐਸ. ਕੇ. ਸ਼ਮਸ਼ੂਦੀਨ ਅਹਿਮਦ, ਪੰਚ
ਪੀ ਡਬਲਯੂ 4	ਵੀ. ਸ਼ਿਆਮ ਬਾਬੂ, ਗਜ਼ਟਿਡ ਅਧਿਕਾਰੀ
ਪੀ ਡਬਲਯੂ 5	ਕੇ. ਚੰਦਰਸ਼ੇਖਰ ਰੈੱਡੀ, ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ

ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ 1	ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ
ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ 2	ਸ਼ਿਕਾਇਤ
ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ 3	ਏ1 ਅਤੇ ਏ2 ਦਾ ਇਕਬਾਲ-ਕਮ-ਜ਼ਬਤ ਪੰਚਨਾਮਾ
ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ 4	ਫੋਟੋਆਂ ਦਾ ਸਮੂਹ (2)
ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ 5	ਏ3 ਦੇ ਪੰਚਨਾਮੇ ਉੱਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ2 ਦੇ ਦਸਤਖਤ
ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ 6	ਏ4 ਦੇ ਪੰਚਨਾਮੇ ਉੱਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ2 ਦੇ ਦਸਤਖਤ
ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ 7	ਏ3 ਦੇ ਪੰਚਨਾਮੇ ਉੱਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ3 ਦੇ ਦਸਤਖਤ
ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ 8	ਏ4 ਦੇ ਪੰਚਨਾਮੇ ਉੱਤੇ ਪੀਡਬਲਯੂ3 ਦੇ ਦਸਤਖਤ
ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ 9	ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਨੋਟਿਸ ਨੰ. 1 ਅਤੇ 2
ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ10	ਪਹਿਲੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਰਿਪੋਰਟ
ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ11	ਐਫਐਸਐਲ ਰਿਪੋਰਟ
ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ12	ਏ3 ਦਾ ਪੰਚਨਾਮਾ ਜ਼ਬਤ ਕਰੋ
ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ13	ਏ4 ਦਾ ਪੰਚਨਾਮਾ ਜ਼ਬਤ ਕਰੋ

10. ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਕੋਡ ਆਫ਼ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ, 1973 ਦੀ ਧਾਰਾ 313 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ 'ਤੇ (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ' ਸੀਆਰਪੀਸੀ 'ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਪਰ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਨਾ ਕਰਨ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 30 ਮਈ, 2011 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਰਾਹੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ।
11. ਆਪਣੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਹੋ ਕੇ, ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਹੈਦਰਾਬਾਦ ਵਿਖੇ ਤੇਲੰਗਾਨਾ ਰਾਜ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 374 (2) ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਜੋ 10 ਨਵੰਬਰ, 2022 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ।
12. ਏ-3 ਅਤੇ ਏ-4 ਨੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 2023 ਦਾ 1610 ਅਤੇ ਏ-2 ਨੇ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 10 ਨਵੰਬਰ, 2022 ਦੇ ਵਿਵਾਦਿਤ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ 2023 ਦਾ 1611, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂਃ

13. ਏ-2 (ਐਸ ਏ ਸ਼ਫੀਉੱਲ੍ਹਾ) ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਨੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਰਨ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਲਈ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂਃ-

(i)ਕਿ ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਸੁਤੰਤਰ ਪੰਚ ਗਵਾਹਾਂ ਤੋਂ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਾਰੀ ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸ਼ੱਕੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਗਾੜ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ;
(ii) ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਗਾਂਜਾ ਤਿੰਨ ਥੈਲਿਆਂ ਤੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਹਰੀ ਮਿਰਚ ਵੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜ਼ਬਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਮਿਰਚਾਂ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਵਪਾਰਕ ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਵਿੱਚ ਆਉਂਦਾ ਹੈ;
(iii) ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52 ਏ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨੂੰ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਕਿਉਂਕਿ, ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਨਮੂਨਾ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ;

(iv) ਜ਼ਬਤ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਪੀਡਬਲਯੂ-1) ਨੇ ਕੁੱਲ ਤਿੰਨ ਨਮੂਨੇ (ਗਾਂਜੇ ਦੇ ਹਰੇਕ ਬੰਡਲ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ) ਇਕੱਠੇ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਨਮੂਨੇ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਦੋਂ ਐੱਫ. ਐੱਸ. ਐੱਲ. 'ਤੇ ਚੀਜ਼ਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਈਆਂ, ਤਾਂ ਤਿੰਨ ਵੱਖਰੇ ਸੈਂਪਲ ਪੈਕੇਜ ਮਿਲੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ' ਤੇ 'ਕੈਨਾਬਿਸ ਸੈਟਿਵਾ' ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਪਾਈ ਗਈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੋਲ ਸਿਰਫ ਦੋ ਨਮੂਨੇ ਬਚੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਜ਼ਬਤ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਪੀਡਬਲਯੂ-1) ਦੁਆਰਾ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਮੂਨਿਆਂ ਦੀ ਪਵਿੱਤਰਤਾ ਬਾਰੇ ਗੰਭੀਰ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸ ਅਤੇ ਸ਼ੱਕ ਹੈ।

(v) ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਧਿਆਨ ਪੀਡਬਲਯੂ-5 ਦੇ ਸਬੂਤ ਵੱਲ ਵੀ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਾਂਜੇ ਦੇ ਤਿੰਨ ਨਮੂਨੇ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਐਲਡਬਲਯੂ-10 ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਸੈਂਪਲ ਪੈਕੇਟ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਸਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਤੱਥ ਜ਼ਬਤ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਪੀਡਬਲਯੂ-1) ਦੇ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਉਲਟ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਉਹੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ (ਗਾਂਜੇ ਦੇ ਤਿੰਨ ਬੰਡਲ) ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਨਮੂਨੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਐੱਫ. ਐੱਸ. ਐੱਲ. ਰਿਪੋਰਟ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਇਮਾਨਦਾਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸੈਂਪਲਿੰਗ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨੁਕਸਦਾਰ ਹੈ;

(vi) ਗਾਂਜੇ ਦੇ ਤਿੰਨ ਬੰਡਲ/ਪੈਕੇਟ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਏ-1 (ਮੁਹੰਮਦ) ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਾਲੇ ਵਾਹਨ' ਟੋਇਟਾ ਕੁਆਲਿਸ 'ਤੋਂ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ਼ਾਕ ਅੰਸਾਰੀ) ਅਤੇ ਏ-2 (ਐਸ.ਏ. ਸ਼ਫੀਉੱਲ੍ਹਾ) ਪਰ ਜਦੋਂ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੀਡਬਲਯੂ-5 ਗਵਾਹ ਦੇ ਬਕਸੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ, ਤਾਂ ਉਸਨੇ ਸੱਤ ਪੈਕੇਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਪਦਾਰਥ ਪੈਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਪੈਕਟਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮੋਹਰ ਜਾਂ ਪਛਾਣ ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਸਨ ਦੋਸ਼ੀ ਅਤੇ ਪੰਚਾਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਸਲ ਮੁਦੱਲ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ;
(vii) ਉਹ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਐਲਡਬਲਯੂ-10 ਜਿਸ ਨੇ ਕਥਿਤ ਤੌਰ' ਤੇ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੀਡਬਲਯੂ-5 ਨੂੰ ਸੈਂਪਲ ਪੈਕੇਟ ਸੌਂਪੇ ਸਨ, ਦੀ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਐਫਐਸਐਲ ਨੂੰ ਨਮੂਨੇ ਭੇਜਣ ਵਾਲੇ ਕੈਰੀਅਰ ਕਾਂਸਟੇਬਲ ਦੀ ਵੀ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ;
(viii) ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਨਮੂਨੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਐਫਐਸਐਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦੇ ਸੰਚਾਰ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਦੀ ਕੁੱਲ ਦੇਰੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਨਮੂਨੇ ਐੱਫ. ਐੱਸ. ਐੱਲ. ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਐੱਫ. ਐੱਸ. ਐੱਲ. ਰਿਪੋਰਟ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਲੋੜੀਂਦੇ ਲਿੰਕ ਸਬੂਤ ਗਾਇਬ ਹਨ।

14. ਏ-3 ਅਤੇ ਏ-4 ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਦੋਸ਼ੀ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵੇਲੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 30 ਮਈ, 2009 ਨੂੰ ਸਿਰਫ਼ ਏ-1 ਅਤੇ ਏ-2 ਦੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨੋਟਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਐੱਨਡੀਪੀਐੱਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (ਬੀ) (ii) (ਸੀ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਮਾਮਲਾ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਲਿਆਂਦਾ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਐੱਨਡੀਪੀਐੱਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 (ਬੀ) (ii) (ਸੀ) ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਅਸਥਿਰ ਹੈ।

ਰਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਲੀਲਾਂ:

15. ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ, ਰਾਜ ਦੀ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦਾ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਅਤੇ ਜੋਸ਼ ਨਾਲ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਦੋ ਅਦਾਲਤਾਂ, ਭਾਵ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਲਈ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਸਮਕਾਲੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 136 ਅਧੀਨ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦਿਆਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਸਮਕਾਲੀ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਹੌਲੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਚਰਚਾ ਅਤੇ ਸਿੱਟਾਃ

16. ਅਸੀਂ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ-ਵਟਾਂਦਰਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਤਰਾਜ਼ਯੋਗ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਉਪਲਬਧ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਿਆ ਹੈ।
17. ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਚਰਚਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਨੋਟ ਕਰਨਾ ਚਾਹਾਂਗੇ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕੇਸ ਇੱਕ ਵਾਹਨ ਤੋਂ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥਾਂ ਦੀ ਬਰਾਮਦਗੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਵਾਜਾਈ ਦੌਰਾਨ ਰੋਕਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।
ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਤਲਾਸ਼ੀ ਅਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਐੱਨਡੀਪੀਐੱਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 49 ਦੇ ਨਾਲ ਪੜ੍ਹੀ ਗਈ ਧਾਰਾ 43 ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਜੋ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈਃ-

"43. ਜਨਤਕ ਸਥਾਨ ਉੱਤੇ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਗ੍ਰਿਫ਼ਤਾਰੀ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।ਧਾਰਾ 42 ਵਿੱਚ ਵਰਣਿਤ ਵਿਭਾਗਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ-

(ਏ) ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਸਥਾਨ ਜਾਂ ਆਵਾਜਾਈ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਸਾਈਕੋਟ੍ਰੋਪਿਕ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ, ਅਜਿਹੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਪਦਾਰਥ ਦੇ ਨਾਲ, ਕੋਈ ਜਾਨਵਰ ਜਾਂ ਵਾਹਨ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਯੋਗ ਕੋਈ ਵਸਤੂ, ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਸਤੂ ਜਿਸ ਉੱਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ, ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸਜ਼ਾਯੋਗ ਅਪਰਾਧ ਕਰਨ ਦਾ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਸਤੂ ਜੋ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧਿਆਇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜ਼ਬਤ ਜਾਂ ਫ੍ਰੀਜ਼ਿੰਗ ਜਾਂ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਕਿਸੇ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਰੱਖਣ ਦਾ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ;
(ਬੀ) ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਲੈ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜੇ ਅਜਿਹੇ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਕੋਈ ਡਰੱਗ ਜਾਂ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਨਿਯੰਤਰ

ਵਿਆਖਿਆ. -ਇਸ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ, "ਜਨਤਕ ਸਥਾਨ" ਸਮੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਜਨਤਕ ਆਵਾਜਾਈ, ਹੋਟਲ, ਦੁਕਾਨ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜਗ੍ਹਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ ਜਨਤਾ ਦੁਆਰਾ ਵਰਤੋਂ ਲਈ ਜਾਂ ਪਹੁੰਚਯੋਗ ਹੈ।

49. ਆਵਾਜਾਈ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਅਤੇ ਖੋਜ ਕਰਨ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ।ਧਾਰਾ 42 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕੋਈ ਵੀ ਅਧਿਕਾਰੀ, ਜੇਕਰ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਜਾਨਵਰ ਜਾਂ ਵਾਹਨ ਕਿਸੇ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਜਾਂ ਮਨੋਵਿਗਿਆਨਕ ਪਦਾਰਥ (ਜਾਂ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਪਦਾਰਥ) ਦੀ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਾਂ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸ ਨੂੰ ਸ਼ੱਕ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਉਲੰਘਣਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਾਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ, ਜਾਂ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਜਾਨਵਰ ਜਾਂ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਰੋਕ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ, ਕਿਸੇ ਜਹਾਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਨੂੰ ਉਤਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ-

(ਏ) ਵਾਹਨ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਖੋਜ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖੋਜ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ;
(ਬੀ) ਜਾਨਵਰ ਜਾਂ ਵਾਹਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਮਾਨ ਦੀ ਜਾਂਚ ਅਤੇ ਖੋਜ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ;
(ਸੀ) ਜੇ ਜਾਨਵਰ ਜਾਂ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹਾ ਸਾਧਨ, ਜਾਨਵਰ ਜਾਂ ਵਾਹਨ ਉੱਤੇ ਗੋਲੀ ਚਲਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

18. ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਕੁਝ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੰਸ਼ ਵੱਲ ਵਧਦੇ ਹਾਂ:-

(ਏ) ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਮਿਤੀ 8 ਮਈ, 2009(ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ-2)

"ਫਿਰ ਮੈਂ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਏ-1 ਦਾ ਕਬੂਲਨਾਮਾ-ਕਮ-ਜ਼ਬਤ ਪੰਚਨਾਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚੋਂ ਗਾਂਜਾ ਵਾਲੇ ਤਿੰਨ ਬੰਡਲ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ। ਤਿੰਨਾਂ ਬੰਡਲਾਂ ਦਾ ਭਾਰ ਤੋਲਣ 'ਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਗਭਗ 80 ਕਿਲੋ ਗਾਂਜਾ ਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਾਂਜੇ ਵਿੱਚੋਂ ਅਸੀਂ ਤਿੰਨ ਨਮੂਨੇ ਲਏ ਹਨ ਅਤੇ ਹਰੇਕ ਨਮੂਨੇ ਦੇ ਪੈਕੇਟ ਨੂੰ ਐਸ-1 ਅਤੇ ਐਸ-3 ਵਜੋਂ ਨਿਸ਼ਾਨਬੱਧ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 50 ਗ੍ਰਾਮ ਗਾਂਜਾ ਅਤੇ ਪੰਚ ਚਿੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਮਰੂਨ ਰੰਗ ਦੀ ਕੁਆਲਿਸ ਗੱਡੀ ਨੰ. ਏਪੀ 09ਏਐੱਲ 6323 ਇੰਜਣ ਨੰ. 29722612, ਚੇਸਿਸ ਨੰ. ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਤੋਂ 50-104863512/01. ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਾਂਜੇ ਵਿੱਚੋਂ ਐੱਸ-1 ਤੋਂ ਐੱਸ-3 ਦੇ ਨਿਸ਼ਾਨ ਵਾਲੇ 50 ਗ੍ਰਾਮ ਵਾਲੇ ਤਿੰਨ ਨਮੂਨੇ ਲਏ ਗਏ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਪੋਲੀਥੀਨ ਦੇ ਕਵਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੈਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਪੰਚ ਚਿੱਟਾਂ ਜੁੜੀਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਨਮੂਨਾ ਦੋਸ਼ੀ ਮੁਹੰਮਦ ਇਸ਼ਾਕ ਅੰਸਾਰੀ ਅਤੇ. ਆਸ਼ਾਫੀਉੱਲ੍ਹਾ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(ਅ) ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਕਰੋ ਪੀ-11 (ਐੱਫ. ਐੱਸ. ਐੱਲ. ਰਿਪੋਰਟ)-

"ਇੱਕ ਸੀਲਬੰਦ ਕੱਪੜੇ ਦਾ ਪਾਰਸਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਛੇ ਸੀਲਾਂ ਨਾਲ ਸੀਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਬਰਕਰਾਰ ਹੈ ਅਤੇ ਨਮੂਨਾ ਮੋਹਰ ਨਾਲ ਮੇਲ ਖਾਂਦਾ ਹੈ

"ਸੀਆਰ. ਨੰ. 181/2009 "ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਗੱਤੇ ਦਾ ਡੱਬਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤਿੰਨ ਬੰਦ ਪੋਲੀਥੀਨ ਪੈਕੇਟ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰੇਕ ਨੂੰ ਕ੍ਰਮਵਾਰ" ਐਸ-1, ਐਸ-2 ਅਤੇ ਐਸ-3 "ਵਜੋਂ ਲੇਬਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਸਦਾ ਵਰਣਨ ਸ਼੍ਰੀ ਕੇ. ਨਰਸਿਮੁਲੂ, ਪੀਸੀ 7770 ਦੁਆਰਾ 14/07/2009 ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।
(ਸੀ) ਪੀਡਬਲਯੂ-1

"ਮੈਂ ਲਗਭਗ 50 ਗ੍ਰਾਮ ਭਾਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਨਮੂਨੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਨਮੂਨਾ ਦਿੱਤਾ।

ਐਮ.ਓ.ਆਈ ਸੱਤ ਥੈਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈਕ ਕੀਤਾ ਗਾਂਜਾ ਹੈ।
"ਇਸ ਵੇਲੇ ਐਮ.ਓ.ਆਈ ਬੈਗਾਂ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਪੰਚ ਚਿੱਟਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ।"

"ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਥੈਲਿਆਂ ਉੱਤੇ ਮੋਹਰਾਂ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਮੈਂ ਸਿਰਫ ਗਾਂਜੇ ਦਾ ਭਾਰ ਤੋਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦਾ ਭਾਰ 80 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਹੈ, ਪਰ ਮੈਂ ਮਿਰਚਾਂ ਦਾ ਭਾਰ ਨਹੀਂ ਤੋਲਿਆ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪੰਚਨਾਮਾ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਗਾਂਜੇ ਦੇ ਬੰਡਲਾਂ ਦੇ ਕੁੱਲ ਭਾਰ ਵਿੱਚ ਮਿਰਚਾਂ ਦਾ ਭਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਪੰਚਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਨਮੂਨਿਆਂ ਨੂੰ ਸੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਪੰਚਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਕਿਹੜੇ ਡੱਬੇ ਹਨ। ਮੈਂ ਨਮੂਨੇ ਲੈ ਲਏ ਹਨ "।

"ਪੰਚਨਾਮਾ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਨਮੂਨਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੈਂ 3 ਨਮੂਨੇ ਲਏ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨਮੂਨਾ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੋ ਨਮੂਨੇ ਮੈਂ ਥਾਣੇ ਵਿੱਚ ਸੌਂਪੇ ਹਨ।

(ਸ) ਪੀਡਬਲਯੂ-4
"ਪੀਡਬਲਯੂ 1 ਨੇ ਲਗਭਗ 80 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਭਾਰ ਦੇ 3 ਗਾਂਜਾ ਬੰਡਲ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਬੰਡਲਾਂ ਤੋਂ 50 ਗ੍ਰਾਮ ਦੇ ਨਮੂਨੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ।

(ਈ) ਪੀਡਬਲਯੂ-5
"ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ੀ ਤੋਂ ਗਾਂਜਾ ਦੇ ਤਿੰਨ ਬੰਡਲ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਗਾਂਜਾ ਸੁੱਕ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਧੂੜ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਥੈਲਿਆਂ ਦੇ ਛੇਕ ਕਾਰਨ ਇਹ ਬਾਹਰ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਗਾਂਜਾ ਨੂੰ 7 ਨਵੇਂ ਥੈਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲ ਕਰ ਦਿੱਤਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਐਮ.ਓ.ਆਈ ਵਜੋਂ ਮਾਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।
ਐੱਲ. ਡਬਲਿਊ. 10 ਦੁਆਰਾ ਗਾਂਜੇ ਦੇ ਤਿੰਨ ਨਮੂਨੇ ਲਏ ਗਏ ਹਨ ਅਤੇ ਨਮੂਨੇ ਮੈਨੂੰ ਸੌਂਪੇ ਗਏ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਤਿੰਨਾਂ ਨਮੂਨਿਆਂ ਨੂੰ ਨੂੰ. ਰਾਹੀਂ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਰਿਪੋਰਟ ਐਕਸ..11.

"ਨਮੂਨੇ 8.5.2009 ਨੂੰ ਲਏ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ 7.7.2009 i.e 'ਤੇ ਐੱਫ ਐੱਸ ਐੱਲ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਨਮੂਨੇ ਲੈਣ ਦੇ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ. ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਨਮੂਨੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ।

"ਮੈਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਮਾਲਖਾਨਾ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਕਿੱਥੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੈਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਾਲਖਾਨਾ ਰਜਿਸਟਰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਦੋ ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ ਐਫ. ਐਸ. ਐਲ. ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਐੱਫ. ਐੱਸ. ਐੱਲ. ਰਿਪੋਰਟ, ਪੰਚ ਚਿੱਟਾਂ ਅਤੇ ਸੀਲਾਂ ਅਤੇ ਨਮੂਨਿਆਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਬਾਰੇ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੋਹਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

"ਮੈਂ ਅੱਜ ਤੱਕ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਗਾਂਜਾ ਸੁੱਕ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਧੂੜ ਬਣ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਮੈਂ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਿਰਾਸਤ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਬੰਡਲਾਂ ਤੋਂ 7 ਥੈਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ।

19. ਜ਼ਬਤ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਪੀਡਬਲਯੂ-1) ਅਤੇ ਕਬੂਲਨਾਮਾ-ਕਮ-ਜ਼ਬਤ ਪੰਚਨਾਮਾ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ-3) ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਣ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗੇਗਾ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਤਿੰਨ ਥੈਲਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਨਸ਼ੀਲੇ ਪਦਾਰਥ ਬਰਾਮਦ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਗਾਂਜਾ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹਰੀ ਮਿਰਚ ਵੀ ਮੌਜੂਦ ਸੀ।ਜ਼ਬਤ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਪੀਡਬਲਯੂ-1) ਨੇ ਮਿਰਚਾਂ ਨੂੰ ਵੱਖ ਕਰਕੇ ਪਾਬੰਦੀਸ਼ੁਦਾ ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਵੱਖਰਾ ਤੋਲ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਪੰਚਨਾਮਾ ਗਾਂਜੇ ਦੇ ਬੰਡਲਾਂ ਨਾਲ ਮਿਰਚ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੁੱਪ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤਤਾ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਬਰਾਮਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਗਾਂਜੇ ਦਾ ਅਸਲ ਭਾਰ 80 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਸੀ। ਜ਼ਬਤ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਪੀਡਬਲਯੂ-1) ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਗਾਂਜੇ ਦੇ ਤਿੰਨ ਨਮੂਨੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਇੱਕ ਨਮੂਨਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ। ਜੇ ਇਹ ਸੱਚ ਸੀ, ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਐਫਐਸਐਲ ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਲਈ ਸਿਰਫ ਦੋ ਸੈਂਪਲ ਪੈਕੇਟ ਬਚੇ ਸਨ। ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਉਲਟ, ਪੀਡਬਲਯੂ-5 ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਾਂਜੇ ਦੇ ਤਿੰਨ ਨਮੂਨੇ ਐਲਡਬਲਯੂ-10 ਦੁਆਰਾ ਲਏ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਹ ਨਮੂਨੇ ਏ. ਸੀ. ਪੀ. ਰਾਹੀਂ ਐਫ. ਐਸ. ਐਲ. ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਗਏ ਅਤੇ ਐਫ. ਐਸ. ਐਲ. ਰਿਪੋਰਟ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ-11) ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ।ਜਦੋਂ ਪੀਡਬਲਯੂ-5 ਗਵਾਹੀ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਦੱਮਲ ਗਾਂਜਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਇਹ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਮੈਮੋ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਤਿੰਨ ਥੈਲਿਆਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਸੱਤ ਨਵੇਂ ਥੈਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਪੈਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨੀ ਪੀ -3). ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਗਾਂਜੇ ਦੇ ਬੰਡਲਾਂ ਨੂੰ ਨਵੀਂ ਪੈਕਿੰਗ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਪੈਕ ਕਰਨ ਲਈ ਨਾ ਤਾਂ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਮੈਮੋ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

20. ਦੋ ਸੁਤੰਤਰ ਪੰਚ ਗਵਾਹ ਸ਼ਰੀਫ ਸ਼ਾਹ ਅਤੇ ਮਿਥੁਨ ਜਾਨਾ ਜੋ ਰਿਕਵਰੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਨ

ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਤੋਂ ਜਾਂਚ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਸੀ।

21. ਪੀਡਬਲਯੂ-5 ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਅਨੁਸਾਰ ਗਾਂਜੇ ਦੇ ਤਿੰਨ ਨਮੂਨੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਐਲਡਬਲਯੂ-10 ਦੀ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਨੇ ਨਾ ਤਾਂ ਕਿਸੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਐਫਐਸਐਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਤੱਕ ਨਮੂਨਿਆਂ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਬਾਰੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਜਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਥਾਣੇ ਤੋਂ ਨਮੂਨੇ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਐਫ. ਐਸ. ਐਲ. ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਏ, ਉਸ ਦੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੌਰਾਨ ਜਾਂਚ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜ਼ਬਤ ਅਧਿਕਾਰੀ (ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਪੀਡਬਲਯੂ-1) ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਵਾਲੇ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਤਿੰਨ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨਮੂਨਾ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਗਵਾਹ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪੰਚਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਨਮੂਨਿਆਂ ਨੂੰ ਸੀਲ ਕਰਨ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਪੀਡਬਲਯੂ-1 ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਉਲਟ, ਪੀਡਬਲਯੂ-5 ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਗਾਂਜੇ ਦੇ ਤਿੰਨ ਨਮੂਨੇ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਐਲਡਬਲਯੂ-10 ਦੁਆਰਾ ਕੱਢੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਐਫਐਸਐਲ ਭੇਜਣ ਲਈ ਏਸੀਪੀ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਕਰਾਸ-ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਵਿੱਚ, ਗਵਾਹ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾਖਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦ ਮਲਖਾਨੇ ਵਿੱਚ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮਾਲਖਾਨਾ ਰਜਿਸਟਰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਐਫਐਸਐਲ ਰਿਪੋਰਟ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ-11) ਵਿੱਚ ਪੰਚ ਚਿੱਟਾਂ ਅਤੇ ਸੀਲਾਂ ਅਤੇ ਨਮੂਨਿਆਂ ਉੱਤੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਦੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਬਾਰੇ ਖੁਲਾਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ (ਮੁਦੱਮਲ) ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਉੱਤੇ ਕੋਈ ਸਰਕਾਰੀ ਮੋਹਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਗਵਾਹ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਰੱਖਣ ਲਈ ਮੁਦੱਲ ਗਾਂਜੇ ਦੇ ਅਸਲ ਤਿੰਨ ਪੈਕੇਟਾਂ ਨੂੰ ਸੱਤ ਨਵੇਂ ਥੈਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਕੋਈ ਆਗਿਆ ਨਹੀਂ ਲਈ ਸੀ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਮੀਆਂ ਇੱਕ ਅਟੱਲ ਅਨੁਮਾਨ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਜ਼ਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਐਫਐਸਐਲ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਣ ਤੱਕ ਸੈਂਪਲ ਪੈਕਟਾਂ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਹਿਰਾਸਤ ਬਾਰੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਲਿੰਕ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਤਿੰਨ ਨਮੂਨਿਆਂ ਨੂੰ ਐੱਫ. ਐੱਸ. ਐੱਲ. ਨੂੰ ਭੇਜੇ ਜਾਣ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਨਕਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜ਼ਬਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਇਕੱਤਰ ਕੀਤੇ ਤਿੰਨ ਨਮੂਨਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਿਰਫ ਦੋ ਨਮੂਨੇ ਬਚੇ ਜਦੋਂ ਕਿ ਤਿੰਨ ਨਮੂਨੇ ਐਫਐਸਐਲ ਪਹੁੰਚੇ। ਇਹ ਵਿਸੰਗਤੀ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੋੜ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

22. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜਾਂਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਪੀਡਬਲਯੂ-5 ਦੁਆਰਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੀ ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵਸਤੂ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਅਤੇ ਨਮੂਨੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 52 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਐੱਫ. ਐੱਸ. ਐੱਲ. ਰਿਪੋਰਟ (ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਿਤ ਪੀ-11) ਇੱਕ ਵੈਸਟ ਪੇਪਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਦੋਸ਼ੀ ਏ-3 ਅਤੇ ਏ-4 ਨੂੰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਗ੍ਰਿਫਤਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ 20 (ਬੀ) (ii) (ਸੀ) ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧ ਭੰਗ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ, ਨਿਰਮਾਣ, ਕਬਜ਼ਾ, ਵਿਕਰੀ, ਖਰੀਦ, ਆਵਾਜਾਈ, ਆਯਾਤ ਜਾਂ ਨਿਰਯਾਤ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧ ਰੱਖਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਏ-3 ਅਤੇ ਏ-4 ਗਾਂਜਾ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ। ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡਾ ਮਾਮਲਾ, ਜਿਸ ਦੀ ਕਿਸੇ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਨਯੋਗ ਜਾਂ ਠੋਸ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੇ ਏ-1 ਅਤੇ ਏ-2 ਨਾਲ ਗਾਂਜਾ ਵੇਚਣ/ਖਰੀਦਣ ਦੀ ਸਾਜਿਸ਼ ਰਚੀ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦਾ ਪੂਰਾ ਕੇਸ ਏ-1 ਅਤੇ ਏ-2 ਦੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨੋਟਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ।

23. ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਪੁਲਿਸ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਦੋਸ਼ੀ ਦਾ ਕਬੂਲਨਾਮਾ ਸਬੂਤ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 25 ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਨਾ ਤਾਂ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਘਾਤਕ ਨੁਕਸ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਏ-3 ਅਤੇ ਏ-4 ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਕੈਨੀਕਲ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਤਾਂ ਜੋ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ।

24. ਉਪਰੋਕਤ ਚਰਚਾ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਸਾਡੀ ਪੱਕੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਇਸਤਗਾਸਾ ਪੱਖ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਪੁਲਿਸ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਵਿਰੋਧਾਭਾਸਾਂ ਨਾਲ ਭਰੇ ਹੋਏ ਹਨ ਅਤੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹਨ। ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਸਜ਼ਾ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਗਾੜ ਤੋਂ ਪੀੜਤ ਹੈ।

25. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ 10 ਨਵੰਬਰ, 2022 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਐਨਡੀਪੀਐਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 (ਸੀ) ਦੇ ਨਾਲ 20 (ਬੀ) (ii) (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬਰੀ ਹੋ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਹਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਜੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਤੁਰੰਤ ਰਿਹਾਅ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

26. ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਆਗਿਆ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

27. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।

ਸਿਰਲੇਖ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ: ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ:

ਅਪੀਲਾਂ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Advocate Shifa Kler